

Ondertekenaars Green Deal Duurzame Zorg per 2022

**Dit bestand wordt gedurende het jaar aangevuld wanneer nieuwe partners zich aansluiten.*

Inhoud

Inleiding	1
1 – Ricoh Nederland.....	2
2 – Abbvie	3
3 – Hellemans Consultancy	4
4 – Canisius Wilhelmina Ziekenhuis	5
5 – Jeugd tandverzorging Amsterdam	6
6 – Dispocare.....	7
7 – St Jansdal	8
8 – ADZ	9
9 – Fagron Nederland	10
10 – GGD Amsterdam	11
11 – Maartenskliniek.....	12
12 – Revant.....	13
13 – B.Braun Medical	14
14 – Prinses Máxima Centrum	15
15 – Groveko	17
16 – Woonzorg Nederland	18
17 – Sandoz	19

Inleiding

Dit document wordt als bijlage opgenomen bij de Green Deal zorg 2.0 C226. Met de ondertekening van het document bevestigt u uw bijdrage aan de versnelling van de verduurzaming van de zorgsector. En stemt u in met de algemene en de specifieke overwegingen van de Green Deal C226. Artikel 1 en 2 van de Green Deal 226 zijn overgenomen in dit document.

Artikel 1: Doel

a. Doel van de Green Deal is gezamenlijk verduurzaming van de zorgsector te versnellen.

Artikel 2: Inzet en acties alle Partijen gezamenlijk

1. De partijen van de Green deal verduurzamen de zorg door:

A. De CO₂ - emissie van de zorgsector terug te dringen;

B. circulair werken te bevorderen;

C. de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;

D. en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

1 – Ricoh Nederland

Inzet en acties van Ricoh Nederland B.V.

a. Ricoh Nederland B.V. zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

Duurzaamheid zit in de kern van ons DNA als organisatie. Al vanaf de oprichting van Ricoh in 1938 is onze leidraad 'People-Planet-Profit'. Deze filosofie wordt organisatiebreed uitgedragen en sinds 2014 geconcretiseerd op basis van de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties. In de context van de Green Deal voor de zorgsector zijn daarin de volgende speerpunten van belang:

b. Reductie van CO2 uitstoot in haar eigen bedrijfsvoering.

Ondersteuning van onze klanten in de reductie van energie- en papierverbruik en reductie van afvalstromen.

c. Reductie in het gebruik van nieuwe grondstoffen.

Bovenstaande speerpunten zijn door Ricoh, als één van de grootste aanbieders in de zorgmarkt, vertaald in concrete doelstellingen en acties. Voorbeelden hiervan zijn:

- Ricoh stelt zichzelf als doel de CO2 uitstoot ten gevolge van de eigen bedrijfsprocessen in 2030 met 63% ten opzichte van de situatie in 2015 te verminderen. Uiteindelijk is de Ricoh organisatie in 2050 CO2 neutraal.
- Daarnaast dringen we het gebruik van nieuwe grondstoffen in onze productie terug. In 2030 is het percentage nieuwe grondstoffen gedaald tot 60% en uiteindelijk streven we dit percentage in 2050 nog verder te verlagen tot 12%.
- We ondersteunen onze klanten met energiezuinige apparatuur en adviseren over de mogelijkheden om energie- en papierverbruik steeds verder terug te dringen door middel van een duurzaamheidsscan. Voor de resterende CO2 uitstoot van klanten bieden we de mogelijkheid om deze te compenseren door de aankoop van 'Carbon Credits' in door de Verenigde Naties ondersteunde projecten.
- We zoeken samen met klanten zoeken naar mogelijkheden om informatie op het juiste tijdstip en voor de juiste persoon beschikbaar te maken door de inzet van digitale oplossingen uit de Ricoh portfolio.
- We ondersteunen klanten bij de realisatie van hun doelstellingen op het gebied van afvalreductie door het aanbieden van het 'RicoH Smart Return portal' waarmee inzameling van verbruiksartikelen gestimuleerd wordt die, waar mogelijk, opnieuw geschikt gemaakt worden voor gebruik hetzij omgezet worden in nieuw te gebruiken grondstoffen.

Onze inspanningen op het gebied van duurzaamheid worden ook door andere partijen herkend en erkend. Voorbeelden hiervan zijn:

- Lidmaatschap van de 'Responsible Business Alliance'.
- Gold rating EcoVadis.
- 'Dow Jones Sustainability Index' waarbij Ricoh de hoogste scores behaalde in haar bedrijfstak.

2 – Abbvie

Abbvie zet zich internationaal in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving aan de hand van ambitieuze lange termijn doelstellingen.

Abbvie environmental targets (all changes are relative to 2015 baseline)

	2020 Achieved	2025 Target	2035 Target
Reduce absolute carbon emissions (scope 1 & scope 2 – market based)	24%	25%	50%
Increase percentage of electricity purchased from renewable sources (excluding leased commercial offices)	28%	50%	100%
Reduce absolute water withdrawal (including non-contact cooling water)	-3%	20%	50%
Reduce absolute total hazardous and non-hazardous waste generated (excluding construction and demolition waste)	13%	20%	---
Achieve and maintain combined recycling rate for hazardous & non-hazardous waste (excluding construction and demolition waste)	38%	50%	---
Achieve zero waste to landfill (excluding leased offices)	89%	---	100%

* Includes waste disposed of in the following manner: beneficial use, recycled, composted, treated, fuel blending, incinerated with energy recovery and incinerated without energy recovery.

Op CDP maken we onze inspanningen, impact, risico's en kansen transparant. Ons internationale 'environmental stewardship' focust zich op het verkleinen van onze ecologische voetafdruk, verduurzaming en het inspireren en betrekken van onze collega's in het uitdragen van het belang van dit onderwerp.

Lees meer in ons Environmental Social & Governance Report

Abbvie BV sluit zich aan bij de visie van brancheorganisatie Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) spant zich ook lokaal in om verantwoord om te gaan met mens en milieu. Voor de Nederlandse vestiging vertaalt dit zich o.a in:

- De car policy is erop gericht om de CO2-uitstoot van het wagenpark zoveel mogelijk te reduceren. Elektrisch rijden wordt gestimuleerd en dieselauto's kunnen niet meer besteld worden
- Ons kantoorgebouw in Hoofddorp heeft Energielabel A en onze verdiepingen zijn zoveel mogelijk voorzien van LED-verlichting. De verlichting is lichtgevoelig voor zonlicht en op diverse plaatsen wordt gewerkt met bewegingssensoren.
- Paperless werken heeft de voorkeur. Daarnaast zijn de printers voorzien van access control, standaard instelling op dubbelzijdig gebruik en voorzien van FSC papier.
- Onze externe leveranciers gebruiken duurzame producten voor schoonmaak en onderhoud
- Papier, karton, cartridges, batterijen, plastic en swill worden gescheiden verzameld en opgehaald
- Flexibel en gedeeltelijk remote werken wordt gestimuleerd wat resulteert in lagere CO2 uitstoot en bevordering van het welzijn van onze medewerkers.
- Het aanbod van de cateraar is gericht op duurzame en gezondere voedselkeuzes
- Continue kijken naar mogelijkheden om afvalvermindering en duurzaamheid te stimuleren en bewustwording hiervoor bij de medewerkers te creëren.

Aanvullend zet Abbvie Nederland in op duurzame samenwerkingsverbanden met partners in de zorg binnen de ziektegebieden waarin we werkzaam zijn. Samen werken we aan de zorg voor de toekomst. Thema's waarop we onze toegevoegde waarde hebben bewezen, zijn onder meer Zorg & arbeid en Zorg op afstand.

3 –Hellemans Consultancy

Hellemans Consultancy zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving. Hellemans Consultancy spant zich in om bedrijven te helpen verduurzamen.

Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
- Circulair werken te bevorderen;
- De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
- En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

4 – Canisius Wilhelmina Ziekenhuis

Inzet en acties van Canisius Wilhelmina Ziekenhuis (CWZ)

CWZ zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

CWZ spant zich in om:

- Initiatieven die bijdragen aan de verduurzaming van het ziekenhuis te organiseren en communiceren;
- Energiebesparing in het ziekenhuis en -bewustzijn bij medewerkers te bevorderen;
- Een 'groene OK' te verwezenlijken;
- Duurzaam textiel te gebruiken;

Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers: de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen, circulair werken te bevorderen, de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

- Aanstellen adviseur duurzaamheid, oprichten ziekenhuisbreed en diverse afdelingsspecifieke Green Teams, inzichtelijk maken van de huidige prestaties, opstellen duurzaamheidsstrategie 2022-2025 en inrichten communicatiemiddelen en -kanalen;
- Bij (ver)bouwprojecten werken met duurzame materialen en bedrijven, automatiseren van het stand-by zetten of uitschakelen van elektronische apparatuur, en opzetten van een campagne om energiebesparend gedrag te bevorderen;
- Circulariteit van de OK vergroten door (met het IOR model als uitgangspunt) o.a.: waar mogelijk wegwerpproducten te vervangen door herbruikbare alternatieven, in te zetten op het verlengen van de levensduur van producten en onderdelen, en afval gescheiden in te zamelen en te verwerken;
- Circulariteit van de gebruikte dienstkleding en het platgoed vergroten door (met het IOR model voor circulariteit als uitgangspunt) o.a.: waar mogelijk wegwerpproducten te vervangen door herbruikbare alternatieven en gerecyclede en recyclebare producten toe te passen. Daarnaast werkt CWZ aan het opzetten van een campagne om duurzaam gedrag met dienstkleding en platgoed te bevorderen;

CWZ heeft de ambitie deze initiatieven anno 2022 te verwezenlijken. De ambities voor de daaropvolgende jaren werkt het ziekenhuis uit in de hierboven genoemde duurzaamheidsstrategie 2022-2025. Het is de intentie van CWZ om hierbij als basis de milieuthermometer zorg 6.0 te gebruiken, dat door de aanjagers van de Green Deal is opgezet om de eigen milieuprestaties voor elk ziekenhuis inzichtelijk te maken en deze uit te dragen naar de buitenwereld. Een natuurlijk hieruit voortvloeiend streven zou het behalen van het bronzen certificaat kunnen zijn.

5 - Jeugdtandverzorging Amsterdam

Inzet en acties van Jeugdtandverzorging Amsterdam

- a. Jeugdtandverzorging Amsterdam zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Jeugdtandverzorging Amsterdam spannen zich in om energieverbruik te verlagen, verspilling te verminderen en duurzamer in te kopen

Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
- Circulair werken te bevorderen;
- De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
- En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

6 – Dispocare

Inzet en acties van Dispocare

- a. Dispocare zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Dispocare spant zich in om hulpmiddelen circulair te produceren, het gebruik van gerecyclede producten te promoten en medicatie in afvalwater te verminderen.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;

DispoCare levert duurzaam geproduceerde producten. De productie hiervan brengt minimale uitstoot met zich mee.

- Circulair werken te bevorderen;

De producten die wij leveren zijn gemaakt van gerecyclede materialen.

- De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;

Het reduceren van medicijnresten in afvalwater is een belangrijk item voor dispoCare. Onze opvangzakken voor urine/ontlasting/braaksel voorkomt dat medicatie in het afvalwater terecht komt. Dispocare is daar ook in betrokken om dit landelijk uit te dragen, wij zijn namelijk lid van het consortium ter voorkoming van medicatie en antibiotica in het afvalwater. Daarnaast zijn wij nauw betrokken in de brede proef van de zes ziekenhuizen in 2020/2021. Naar aanleiding hiervan hebben wij ook een gerecyclede plaszak ontwikkeld die het beste past bij de wensen van het testpanel. Inmiddels zijn wij ook leverancier aan verschillende ziekenhuizen van dit product.

- En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Het distribueren van gerecyclede producten dragen wij uit met trots. Wij proberen het belang hiervan dit dagelijks over te brengen wat ook in onze bedrijfscultuur en in het privéleven van onze werknemers is terug te zien.

7 – St Jansdal

Inzet en acties van ziekenhuis St Jansdal in Harderwijk en Lelystad

Ziekenhuis St Jansdal, met onder andere locaties in Harderwijk en Lelystad, heeft zich aangesloten bij de Green Deal Duurzame Zorg. De organisatie zet zich in voor de vier doelen van de Green Deal:

1. CO2-uitstoot verminderen
2. Circulair werken
3. Minder medicijnresten in het water
4. Gezonde omgeving in de zorg

Onze inspanningen worden vertaald naar acties op de volgende pijlers:

- De CO2-uitstoot van de zorgsector terugdringen (SDG-13);
- Bevorderen van circulair werken (SDG-12);
- Verminderen van de hoeveelheid medicijnresten in het oppervlakte- en grondwater;
- Door het creëren van een leefomgeving die de gezondheid van iedereen bevordert (SDG-3).

Met de slogan 'dit doen wij, wat doe jij?' is een intern programma met ambassadeurs neergezet om het leveren van duurzame zorg te bevorderen. Om onze footprint te verminderen zetten wij in op 2/3e minder en 1/3e anders.

In eerste instantie zal de komende jaren worden ingezet op:

- De ingeslagen weg richting duurzame zorg bestendigen en verder uitwerken naar een breed gedragen strategie.
- Duurzaamheid wordt als criterium een standaard onderdeel van het besluitvormingsproces;
- Behouden van het zilveren milieukeurmerk voor de locatie Harderwijk en een plan maken voor het milieukeurmerk voor locatie Lelystad;
- Uitvoeren van de 'portefeuille routekaart duurzaamheid';
- Monitoren van de CO2-reductietool; inzetten op 55% CO2-reductie (2030);
- Inzet op vermindering en verduurzaming van ziekenhuis gerelateerde mobiliteit (medewerkers en patiënten/bezoekers);
- Invoeren van een nieuw (vers, lokaal en duurzaam) voedingsconcept;
- Duurzaam inkopen; afspraken maken met toeleveranciers;
- Verminderen van het verbruik van materialen;
- Scheiden van afvalstromen;
- Op een duurzame manier realiseren van nieuwbouw- en renovatieprojecten;
- Reduceren van het gebruik van energie;
- Positieve communicatie op het thema 'duurzaamheid'; 'what is in for me?'

8 – ADRZ

Inzet en acties van Adrz

- a. Adrz zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Adrz spant zich in om
- Verklaring nummers Greendeal pijler
 - 1. de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - 2. circulair werken te bevorderen;
 - 3. de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - 4. door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Maatregelen	Nr pijler
Afval verminderen	2
Bevorderen beeld bellen i.p.v. bezoek	1
Bewustwording (vast item nieuwsbrief) campagne opstarten	2
Cyclus milieuplan en -verslag instellen	
EED maatregelen uitvoeren	1
Energiemaatregelen opnemen in LTHP/MJOP/LTOP	1
Green Deal Zorg 2.0 ondertekenen	
Groen/circulair inkopen (inruilen, goede doelen)	2
Meer gezonde voeding (vegetarisch, biologisch), minder/geen snacks	4
Milieucertificaat (Milieuthermometer) behalen	
Milieuverslagen, -cijfers en -indicatoren publiceren in jaarverslag en op website	
Plaszakken invoeren voor verminderen contrastvloeistoffen in water	3
Procedures/instructies milieubesparing opstellen/vastleggen	
QR-codes invoeren voor folders en ander voorlichtingsmateriaal	1
Routekaart CO2 opstellen	
Verminderen medicijn afval	3
Vervangen koelmiddelen door milieuvriendelijkere	4
Vervoersplan opstellen (reductie autokilometers)	1
Voedselverspilling tegengaan/verminderen (leveren aan voedselbank)	4

9 – Fagron Nederland

Inzet en acties van alle entiteiten van de Fagron Groep in Nederland, hierna te noemen "Fagron Nederland". De entiteiten in Nederland die onderdeel zijn van de Fagron groep zijn Infinity Pharma BV, Fagron NL BV, Fagron Steriele Bereidingsapotheek BV, Pharma Assist BV en Spruyt Hillen BV.

a. De Fagron Groep en daarmee Fagron Nederland zetten zich in om de invloed van onze operaties op het milieu te verminderen met behulp van ambitieuze doelstellingen voor de milieu-onderwerpen die van belang zijn voor Fagron Nederland. We werken actief aan het reduceren van onze broeikasgasemissies en energiegebruik, het reduceren van emissies naar lucht en bodem en het verbeteren van ons afvalmanagement.

b. Fagron Nederland spant zich in op de volgende ambities, conform het duurzaamheidsbeleid (ESG strategy) van de Fagron groep en in lijn met de producten en diensten die Fagron levert:

- De CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen;
- Circulair werken te bevorderen;
- De hoeveelheid medicijnresten in oppervlakte water en grondwater terug te dringen;
- Het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties

- Het leveren van producten aan Nederlandse ziekenhuizen en apothekers die gepersonaliseerde medicatie mogelijk maken. Gepersonaliseerde medicatie maakt het mogelijk om een grotere gezondheidswinst te behalen met minder medicatie. Dit zorgt voor minder broeikasgasemissies in de toeleveringsketen door productie en transport, een reductie in materiaalgebruik en minder medicijnresten in het oppervlaktewater en grondwater omdat patiënten minder medicatie binnenkrijgen. Fagron werkt continue aan innovaties om medicatie (nog) verder te personaliseren in samenwerking met zorgprofessionals.
- Het leveren van steriele bereidingen aan Nederlandse ziekenhuizen en apothekers waardoor de medicatieveiligheid toeneemt en de werkdruk van verpleegkundigen verminderd. Dit zorgt voornamelijk voor minder spillage van medicatie en omdat voorkombare fouten voorkomen worden een kortere ligduur van patiënten.
- Het opzetten van samenwerkingsprojecten met Nederlandse ziekenhuizen en apothekers om de hoeveelheid verpakkingsmateriaal rond haar producten te verminderen, en verpakkingen duurzamer (met een lagere klimaatimpact) en beter recyclebaar te maken.
- Specifiek op het gebied van het terugdringen van de CO2-emissie van de zorgsector:
 - De broeikasgasemissie-intensiteit van Fagron Nederland met 30% terug te brengen in 2025 t.o.v. 2019
 - 700% van de elektriciteit die Fagron Nederland gebruikt in haar faciliteiten 2025 of zelf op te wekken met behulp van zonnepanelen, óf duurzaam in te kopen.
 - 100% van de zakenreizen met leaseauto's of auto's in bezit van Fagron Nederland in 2025 vinden plaats op basis van elektrische auto's.
 - Het reduceren van de klimaatimpact van de levering van onze producten aan eindgebruikers, apothekers en ziekenhuizen. Dit doen we door leveringen zoveel mogelijk te combineren en duurzame leveringsopties toe te voegen.

10 – GGD Amsterdam

Inzet en acties van de GGD Amsterdam

- a. De GGD Amsterdam zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- a. De GGD Amsterdam spant zich in om:
1. Haar impact op de leefomgeving te minimaliseren, zodat we bijdragen aan een gezonde toekomst;
 2. Het bewustzijn van die impact op de leefomgeving bij haar eigen medewerkers te vergroten, zodat medewerkers duurzaam gedrag via het werk ook mee naar huis nemen;
 3. Op het gebied van gezondheid en duurzaamheid een voorbeeld te zijn voor de inwoners van Amsterdam en Amstelland.
 4. Andere GGD'en in Nederland actief mee te nemen in deze duurzame beweging, zodat GGD'en ook gezamenlijk kunnen optrekken bij de grote uitdagingen die er liggen;
- b. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
- De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen:
 - o Door ons actief te committeren aan de doelen van het Klimaatakkoord van 49% CO₂-reductie in 2030 en 100% CO₂-reductie in 2050.
 - o Door het energieverbruik op onze eigen locaties zo snel mogelijk te verminderen. Door aan te dringen op snelle verbouwing, en tot die tijd het huidige energieverbruik tot een minimum te beperken;
 - o Door de mobiliteit van onze medewerkers in de stad zo snel mogelijk klimaatneutraal te laten zijn;
 - o Door actief aan de slag te gaan met ons energieverbruik door dataopslag.
 - o Circulair werken te bevorderen;
 - o Door al ons verbruik van energie, materiaal en water tegen het licht te houden en nieuwe keuzes te maken a.d.h.v. de 5R's van zero-waste (Refuse; Reduce; Reuse; Recycle; Rot);
 - o Door ons afval te minimaliseren en optimaal te scheiden;
 - o Door Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) volledig mee te nemen in onze inkoop;
 - o Door ons verbruik van wegwerpmateriaal te minimaliseren;
 - o Door ons gebruik van papier te minimaliseren.
 - De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - o Door ons verbruik van medicijnen en de milieueffecten daarvan op de leefomgeving actief in beeld te hebben, en daar waar nodig en mogelijk aan te passen.
 - En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert
 - o Door duurzaam gedrag bij medewerkers actief te stimuleren - op de werkvloer en daarbuiten.
 - o Door het maken van gezonde keuzes m.b.t. bewegen te stimuleren;
 - o Door het maken van gezonde keuzes m.b.t. voeding te stimuleren;
 - o Door alle onderdelen van de GGD Rookvrij te maken;
 - o Door te zorgen voor een zo gezond en duurzaam mogelijk binnenklimaat;
 - o Door actief bij te dragen aan de vergroening van de directe omgeving van de GGD;

11 – Maartenskliniek

Inzet en acties van Sint Maartenskliniek

- a. Sint Maartenskliniek zet zich in voor CO₂ reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

- b. Sint Maartenskliniek spant zich in om:
 - Initiatieven die bijdragen aan het verduurzamen van de organisatie te organiseren en communiceren;
 - Vastgoed te verduurzamen;
 - Verspilling van medicijnen tegengaan (i.s.m. Radboud Universiteit);
 - Gezonde en duurzame voeding te realiseren en voedselverspilling tegen te gaan.

- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - Circulair werken te bevorderen;
 - De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

12 – Revant

Inzet en acties van Revant Medisch Specialistische Revalidatie.

- a. Revant Medisch Specialistische Revalidatie zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Revant Medisch Specialistische Revalidatie spant zich in om zowel op strategisch, tactische en uitvoerend niveau werk duurzaamheid tot een speerpunt te maken.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - Circulair werken te bevorderen;
 - De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

13 – B.Braun Medical

Inzet en acties van B. Braun Medical B.V.

a. B. Braun Medical B.V. zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezond makende leef- en verblijfsomgeving

B. Braun Medical B.V. spant zich in om het doel van de Green Deal, gezamenlijk de verduurzaming van de zorgsector, te versnellen. Hier dragen wij graag aan bij, hieronder lees je hoe we dit doen en in de toekomst verder aanpakken.

b. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;

B. Braun Medical gaat voor 50% vermindering van de CO₂ uitstoot per 2030. Dit betekent dat we onze lokale CO₂ uitstoot maximaal reduceren en de uitstoot die we niet kunnen reduceren, compenseren.

Voorbeelden

- Sinds 01-01-2022 zijn we volledig overgestapt op groene stroom.
- Sinds 2019 is het elektriciteitsverbruik gedaald met ruim 25% en vanaf dit jaar is er 0% CO₂ emissie voor onze elektriciteit.
- Sinds 2019 is het aantal elektrische auto's in het wagenpark gestegen en momenteel is 25% van ons wagenpark elektrisch. Bij het aanschaffen van een nieuwe bedrijfswagen worden collega's verzocht om elektrisch te kiezen.
- Vanaf januari 2023 zullen alle kantoorpanden in Nederland minimaal het energielabel C hebben.

- Circulair werken te bevorderen;

Het circulair denken en duurzaam werken maakt al jaren onderdeel uit van onze bedrijfscultuur. Vanaf de conceptfase van onze producten, service en zorg is het circulair denken verweven.

Dit doen we door:

- Werken met zuivere en duurzame grondstoffen (dus zonder toevoegingen).
 - Niet meer grondstoffen gebruiken dan noodzakelijk.
 - Producten zo compact mogelijk verpakken zodat er minder verpakkingsmateriaal nodig is en producten minder ruimte innemen.
 - Opleidingen, onderhoud- en herstelservices aanbieden om de afvalstroom te beperken.
 - Rekening houden met hoe we ons afval op een ecologische wijze verwerken.
- De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - En door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

14 – Prinses Máxima Centrum

Inzet en acties van het Prinses Máxima Centrum voor kideroncologie

Het Prinses Máxima Centrum voor kideroncologie startte als organisatie in 2014. De missie van het Prinses Máxima Centrum is 100% genezing van kinderen met kanker met optimale kwaliteit van leven. In 2018 is een nieuw gebouw in gebruik genomen. Bij het ontwerp van het gebouw is rekening gehouden met vele duurzaamheidsaspecten, zoals PV-panelen, led verlichting inclusief sensoren en daglichtregeling en warmte koude opslag. Voor de komende jaren is duurzaamheidsbeleid ontwikkeld en zijn doelstellingen opgesteld om nog meer te gaan verduurzamen.

- a. Het Prinses Máxima Centrum zet zich in voor CO₂-reductie, circulair werken, terugdringen van medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater en een gezond makende leef- en verblijfsomgeving.
- b. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- Terugdringen CO₂-emissie van de zorgsector

Het Prinses Máxima Centrum heeft conform het klimaatakkoord de speciale routekaart opgesteld. Doel is de klimaatdoelstellingen te halen. Dat wil zeggen een CO₂-emissiereductie van 49% in 2030 en een CO₂-arme vastgoedportefeuille in 2050. In de routekaart worden knelpunten en oplossingsrichtingen aangegeven om de beoogde reductie van de CO₂-emissie te behalen.

De directe CO₂-uitstoot wordt binnen vijf jaar teruggedrongen met 33% door:

- o optimalisatie van regeltechniek en warmte koude opslag;
- o optimalisatie van bevochtigings- en ontvochtigingsinstallatie;
- o aanpassing van warm-watertapinstallatie;
- o uitbreiding van PV-panelen.

- Bevorderen circulair werken

Het Prinses Máxima Centrum stelt proportionele eisen op het gebied van milieu en duurzaamheid. In het inkoopbeleid is maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) een belangrijk thema en worden MVO-eisen opgenomen in de overeenkomsten met leveranciers en in de inkoopvoorwaarden. Bij leveranciers zal worden getoetst of en in welke mate aan de MVO-eisen gehoor wordt gegeven en doelstellingen worden gerealiseerd.

Een van de initiatieven om circulair werken te bevorderen is het 'Green Labs'-project. Bij het Prinses Máxima Centrum zijn de Research-laboranten een pilot gestart om het plastic afval in te zamelen en opnieuw in te zetten als grondstof voor laboratoriummaterialen. Het Máxima-team leidt het Nederlands initiatief Green Labs (samen met drie andere centra: Radboud, Sanquin en het Erasmus). Met behulp van een 3D-printer maken zij gebruiksmiddelen, die weer kunnen worden ingezet in het laboratorium. Dit recycle-project draagt bij aan de vergroening van het laboratorium én het vergroten van de bewustwording van de noodzaak om circulair te werken. De komende jaren wordt het initiatief 'Green Labs' verder uitgebouwd.

- Terugdringen hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater

De apotheek heeft protocollair vastgelegd hoe er wordt omgegaan met medicatie die retour komt of niet is opgehaald. Hierdoor wordt voorkomen dat medicatie wordt weggegooid of via het riool wordt afgevoerd. Er wordt een actieplan geformuleerd met onder andere als doel medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater verder terug te dringen en retourmedicatie te kunnen hergebruiken.

Verspilling van medicatie wordt voorkomen door meerdere uitgiftes te doen uit één verpakking.

- Creëren leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

In lijn met de missie van het Prinses Máxima Centrum is ook de gebouwde omgeving waarin kinderen met kanker verblijven, gericht op optimale kwaliteit van leven. Centrale aspecten als bewegen, ontmoeten, privacy, eigen regie, daglicht en groen zijn belangrijke uitgangspunten geweest bij het ontwerp van het gebouw.

Wij stimuleren medewerkers, ouders en patiënten om op het aangesloten gelegen landgoed te wandelen. Een bezoek aan de natuur leidt tot vermindering van pijn en negatieve emoties zoals boosheid, vermoeidheid en somberheid. Daarnaast organiseren wij voor en door medewerkers met enige regelmaat activiteiten gericht op sport, spel en ontspanning.

Door de concentratie van alle kieroncologische zorg in één gebouw, is de emotionele belasting voor onze (zorg)medewerkers hoog. Daarom is er speciale aandacht voor duurzame inzetbaarheid van het personeel, onder andere door de inzet van een consultant professionele ondersteuning. Daarnaast is er veel aandacht voor leren en ontwikkelen.

Het project 'Goede Zorg Proef Je' draagt bij aan een gezonde eetomgeving waarin bewustwording en het stimuleren van gezonde voeding centraal staan. Dit project is integraal voor patiënten, ouders, medewerkers, bezoekers en vrijwilligers. Er zijn diverse acties gepland om gezonde voeding zoveel mogelijk te stimuleren en de hoeveelheid afval te verminderen.

15 – Groveko

Inzet en acties van Groveko BV

Groveko BV zet zich in om de doelstellingen uit de Green Deal Zorg te helpen realiseren: CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezond makende leef- en verblijfsomgeving.

Groveko is zich bewust van haar functie en verantwoordelijkheid voor onze samenleving. Vanuit onze betrokkenheid bij onze samenleving, proberen wij onze producten en dienstverlening steeds duurzamer vorm te geven.

Aan de ene kant maken we schoonmaak daarbij duurzamer. We adviseren en delen kennis om efficiënter schoon te maken met minder chemie, ecologische reinigingsmiddelen te gebruiken en we verkleinen, vergroenen & recyclen verpakkingen. Zo zorgen we voor een duurzamere en circulaire schoonmaak. Bovendien verduurzamen we onze panden stap-voor-stap met groene energie, ledverlichting en extra isolatie, is ons wagenpark grotendeels elektrisch, tanken we HVO-diesel waar mogelijk en rijden we al jaren volledig emissie vrij door de CO2-compensatie.

Aan de andere kant hebben we een focus op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Al jaren is Groveko partner van MVO Nederland. We bieden werkplekken aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, hebben werk-leerplekken voor jongeren die niet makkelijk passen in een standaard opleidingstraject en maken waar mogelijk al gebruik van sociale ondernemingen zoals The Young Digitals en van Outsider Art, kunstwerken gemaakt door mensen met een verstandelijke beperking. Ons assortiment schoonmaakrobots vergroot de duurzame inzetbaarheid van uw medewerkers door zware taken uit handen te nemen en zorgt voor een gezondere leef- en verblijfsomgeving door zowel vaker schoon te maken, als door daarbij 100% van de oppervlaktes te zuigen en schrobben. Met al deze initiatieven dragen wij een/ons steentje bij aan een betere, inclusievere en gezondere samenleving.

Groveko BV spant voor de Green Deal Zorg specifiek in om:

- CO₂-emissie van dienstverlening aan de zorg te verlagen door optimalisatie van bestel- en levermomenten met onze Werkkast Planner, waarbij onze vervoermiddelen óf elektrisch zijn, óf op HVO-diesel rijden en de resterende CO₂-emissie 100% gecertificeerd te compenseren. Daarnaast borgen intelligente dispensers, producten van alternatieve grondstoffen als bamboe en zetmeel, circulaire verpakkingen en het recyclen van verpakkingsmaterialen een verdere CO₂-reductie.
- Circulair werken te bevorderen, o.a. door verbruiksartikelen als papieren handdoekjes als hernieuwbare grondstofstromen in te zamelen, kunststof verpakkingen in een eigen kringloop volledig te recyclen, een assortiment reinigingsmiddelen te voeren dat volledig biologisch afbreekbaar is en via kennisoverdracht en opleiding uw medewerkers bewust te maken van een hogere kwaliteit van hygiëne en schoon met minder inzet van verbruiksartikelen.
- Leef- en verblijfsomgevingen gezonder te maken door schoonmaakrobots in te zetten op zware schoonmaaktaken, om zo medewerkers duurzaam inzetbaar te houden en meer tijd en focus te geven op overige zorgtaken. Tevens wordt daarmee de luchtkwaliteit in de zorginstellingen aantoonbaar verbeterd t.o.v. de huidige situatie. We bieden daarbij infectiepreventie- en hygiëneadvies en adviseren producten die zo min mogelijk impact op mens en milieu, en daarmee de directe leef- en verblijfsomgeving hebben.

16 – Woonzorg Nederland

Inzet en acties van Woonzorg Nederland

- a. Woonzorg Nederland zet zich in voor CO2 reductie.
- b. Woonzorg Nederland spant zich in om CO2 uitstoot terug te dringen, door:
 - Het streven dat de zorgcomplexen gezamenlijk een gemiddeld energie verbruik hebben van 80 kWh/m² in 2050;
 - Het in kaart brengen van werkelijk energie verbruik van al de zorgcomplexen (o.a. door het opvragen van EED-audits);
 - Een strategisch plan te maken voor al het zorgvastgoed met een scenario per zorgcomplex en bespreken dit met de betreffende huurder;
 - Komende twee jaar in gesprek te gaan met de zorginstellingen die huren bij Woonzorg over ons beleid en aanpak.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - De CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;

17 – Sandoz

Wij vinden het belangrijk dat onze medewerkers bij alles wat ze doen rekening houden met duurzaamheid. Duurzaam omgaan met de planeet is van belang voor iedereen. Want als het klimaat verandert, dan heeft dat ook invloed op mensen en hun gezondheid.

Daarom willen we duurzame medicijnen leveren. En we willen dat ons werk zo min mogelijk schade oplevert voor de planeet. We zoeken naar oplossingen die bijdragen aan een gezonde natuur en een gezonde planeet.

Hoe willen we de vier doelen van Green Deal bereiken?

1 - Minder uitstoot van CO2

Veranderen begint met nadenken over wat je zelf kunt doen. We moedigen onze medewerkers aan om keuzes te maken die onze CO2-uitstoot verminderen. Bijvoorbeeld door te kiezen voor elektrisch transport. En door minder energie te gebruiken. Bijvoorbeeld door apparaten niet op 'standby' te laten staan, maar ze helemaal uit te zetten. En is er niemand aanwezig in een kamer op kantoor? Dan schakelen we daar de verlichting uit en verlagen we de temperatuur.

2 - Circulair werken: geen grondstoffen verspillen

We willen volledig plastic-vrij worden. Bijvoorbeeld geen plastic bekertjes gebruiken. Daarom werken we mee aan het Plastic Free Workspace Initiative. We kiezen steeds minder voor plastic dat maar eenmaal gebruikt kan worden.

Nog een voorbeeld van circulair werken: het recycleprogramma van ons product VORTEX, een hulpmiddel gemaakt van aluminium. We zamelen de gebruikte producten in om ze te recyclen.

3 - Minder medicijnresten in het water

Via het riool komen medicijnresten terecht in het water. Dat is slecht voor het milieu. Zeker als het gaat om antibiotica: medicijnen tegen ontstekingen door bacteriën. Antibiotica in het water kunnen ervoor zorgen dat bacteriën resistent worden. Dat betekent dat antibiotica niet meer werken. Wereldwijd sterven elk jaar 700.000 mensen, omdat medicijnen niet meer werken tegen ontstekingen. Daarom werken wij er hard aan om antibiotica in het water te verminderen.

Dat doen we samen met andere organisaties op het gebied van zorg, water en geneesmiddelen. We zoeken manieren om medicijnresten in het milieu terug te dringen. En we ontwikkelen nieuwe technieken om water schoon te houden.

4 - Een gezonde leefomgeving in de zorg voor patiënten en zorgmedewerkers

Sandoz vindt dat de gezondheid van de inwoners van Nederland nog veel beter kan. We willen dat zo veel mogelijk mensen toegang hebben tot betaalbare geneesmiddelen van hoge kwaliteit. We willen dat patiënten goed begrijpen hoe zij hun geneesmiddelen moeten gebruiken. En dat hun gezondheidsvaardigheden beter worden: dat ze informatie over gezondheid begrijpen, en dat ze daardoor goede keuzes maken voor hun gezondheid.

- We doen veel om bij te dragen aan betere gezondheidsvaardigheden in Nederland:
- We trainen zorgverleners: hoe herken je beperkte gezondheidsvaardigheden? Hoe communiceer je op een passende manier?
- We ondersteunen zorgverleners: hoe informeer je patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden over ziektes?
- We bieden voorlichting aan patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden.
- We bieden ondersteunende materialen aan. Bijvoorbeeld video's en voorlichtingsfolders. Zorgverleners kunnen deze materialen bestellen in onze webshop.
- We vergroten de kennis over laaggeletterdheid binnen de Sandoz-organisatie en daarbuiten.

- We trainen medewerkers van Sandoz om in begrijpelijke taal te communiceren met patiënten en zorgverleners.

We willen mensen helpen om beter te lezen en schrijven, zodat ze zichzelf beter kunnen redden. Zo kunnen ze gelukkiger en gezonder worden, en actiever deelnemen aan de maatschappij. Wij sluiten ons aan bij het Nationaal Programma Preventie Alles is gezondheid en wij zijn lid van de Alliantie Gezondheidsvaardigheden.

Ook ondersteunt Sandoz het project Antibiotica Goed Gebruikt. Het doel daarvan is patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden te begeleiden als ze een antibioticumkuur moeten volgen. Ze krijgen in de apotheek en thuis heldere informatie, onder andere via filmpjes en een app.